

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю (реєстр. № 4666 від 13 травня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 06 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю (реєстр. № 4666 від 13 травня 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Іванчуком А.В. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою вдосконалення регулювання відносин, які пов'язані із створенням, діяльністю та припиненням товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю.

Для досягнення мети пропонується прийняти спеціальний закон про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю, згідно якого визначатиметься правовий статус товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю, порядок їх створення, діяльності та припинення, права та обов'язки їх учасників. У зв'язку з цим, пропонується також внести зміни до Господарського та Цивільного кодексів України, законів України «Про нотаріат», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», «Про виконавче провадження» та Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові

акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Україна є демократичною, правовою державою, в якій людина визнається найвищою соціальною цінністю, а її права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (статті 1, 3 Конституції України).

Основний Закон України закріпив за кожним право на власність (стаття 41) і право на підприємницьку діяльність (стаття 42). Правовий режим власності, правові засади і гарантії підприємництва визначаються і встановлюються виключно законами України (пункти 7, 8 частини першої статті 92 Конституції України).

Через законодавче регулювання правовідносин власності та підприємництва держава виконує конституційні обов'язки щодо відповідальності перед людиною за свою діяльність, забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання та захисту конкуренції у підприємницькій діяльності (частина друга статті 3, частина четверта статті 13, частина третя статті 42 Конституції України).

Єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України, до повноважень якої належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Як зазначив Конституційний Суд України (Рішення від 12 січня 2010 року № 1-рп/2010), конституційні права, передбачені частиною першою статті 41 та частиною першою статті 42 Основного Закону України, „особи можуть реалізовувати, зокрема, через товариства“ (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини), які є юридичними особами (частина третя статті 79 ГК України, стаття 1 Закону України «Про господарські товариства»).

Разом з тим, члени Комітету не можуть погодитися з запропонованими змінами до Закону України «Про нотаріат» щодо посвідчення нотаріусами рішень органів юридичних осіб, а також засвідчення справжності підпису на документах без встановлення таких обставин як: зміст документа не суперечить законові; документ не має характеру угод; документ не містить відомостей, що порочать честь і гідність людини.

Так, у статті 34 Закону України «Про нотаріат» передбачено вичерпний перелік нотаріальних дій, які вчиняються нотаріусами України. Нотаріуси мають право на вчинення інших, ніж зазначених в даній статті, нотаріальних дій тільки у випадку передбаченому їх у Законі України «Про нотаріат».

Законопроект не передбачається внесення змін до статті 34 Закону України «Про нотаріат».

Водночас, помилковим є розуміння окремих документів, зокрема рішень органів юридичних осіб (питання стратегічної та поточної діяльності товариства), правочинами. Так, згідно з частиною першою статті 202 Цивільного кодексу України правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Таким чином, правочин є таким юридичним фактом, який слугує належною правовою підставою виникнення, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків. При цьому, статтею 203 Цивільного кодексу України встановлюються загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. У випадку ж прийняття рішень органами юридичних осіб такі наслідки не виникають.

Крім того, за загальними правилами вчинення нотаріальних дій, нотаріуси не приймаються документи, які не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що принижують честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи або ділову репутацію юридичної особи, тощо (частина третя статті 47 Закону України «Про нотаріат»).

Невідповідність документа вимогам законодавства може полягати, наприклад, у наявності порушень, допущених при його складанні, складання документа не за встановленою формою тощо.

Для вчинення нотаріальних дій не приймаються документи, які містять відомості що принижують честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи або ділову репутацію юридичної особи.

Відповідно до частини першої статті 3 Конституції України честь і гідність людини визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю; кожен має право на повагу до його гідності та честі; гідність, честь та ділова репутація є недоторканими (частини перша, друга статті 297 та частина перша статті 299 Цивільного кодексу України);

Отже, запропоновані Законопроектом зміни до статті 78 Закону України «Про нотаріат» не узгоджуються з вимогами Конституції України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про нотаріат».

Разом з тим, слід зауважити, що у запропонованій Законопроектом статті 58-1 до Закону України «Про нотаріат» словосполучення «нотаріальна форма» це конструкція старого Цивільного кодексу України 1963 року, у новому Цивільному кодексі України передбачається словосполучення «нотаріальне посвідчення» як нотаріальна форма (стаття 209).

Звертаємо також увагу на те, що при внесенні змін до Закону України «Про виконавче провадження» слід враховувати факт прийняття Верховною Радою України 2 червня 2016 року у новій редакції Закону України «Про виконавче провадження» (реєстр. № 2507а).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши Законопроект, вважає, що за результатами розгляду в першому читанні його доцільно повернути на доопрацювання.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю (реєстр. № 4666 від 13 травня 2016 року), поданий народними депутатами України Іванчуком А.В. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and lines, positioned between the text 'Голова Комітету' and 'Р.П. КНЯЗЕВИЧ'.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ